

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ
„NICOLAE MILESCU SPĂȚARUL”
VASLUI

Valentin Silveștru ~ 100 de ani de la naștere ~

Caiet biobibliografic aniversar
realizat de Anca Elena Chelaru

Vaslui, 2024

Seria „PERSONALITĂȚI VASLUIENE” - Aniversări; nr. 20

Documentare: Anca Elena Chelaru

Lectura: Alina Tanasă, Mihaela Trifan

Director editorial: Voicu Gelu Bichineț

ARGUMENT

Pe 20 octombrie, anul acesta, s-au împlinit 100 de ani de la nașterea lui Valentin Silvestru, una dintre personalitățile care au marcat profund viața culturală contemporană a județului Vaslui.

Cu acest prilej, Biblioteca Județeană îi dedică o nouă lucrare din seria „Personalități vasluiene”, dorind să evidențieze rolul pe care acesta îl joacă în viața teatrală românească timp de aproape cinci decenii.

Valentin Silvestru a fost prozator, dramaturg, critic de teatru, publicist, o personalitate polivalentă, un om curajos și complex.

În cuprinsul lucrării ne-am propus să prezentăm câteva repere biografice, o bibliografie (scrieri, ediții îngrijite, prefețe și postfețe), activitate publicistică (articole, interviuri, dialoguri), prezențe în antologii și dicționare, referințe și aprecieri critice. De asemenea, am adăugat o iconografie care să stea mărturie a importanțelor sale realizări pe plan socio-cultural.

Om de teatru cu o cultură deosebită, personalitate extrem de importantă în lumea teatrului, filmului și radioului, Valentin Silvestru îmbrățișează cele mai diverse genuri și modalități de exprimare, fiind recunoscut ca autoritate în domeniu și de critica internațională.

Valentin Silvestru și-a construit opera pe valorile reale ale teatrului românesc, fiind și rămânând un „grefier al iluștrului său timp. [...] un grefier de o extraordinară energie,

cu forța și luciditatea criticului de direcție, având mereu pilda înaintașilor, dar și vanitatea, nedisimulată, de a fi o pildă el însuși, prin inteligență, prin har și patima celor ce și urmează vocația cu prețul sacrificiului. ” (Ion Cocora).

Cărțile și remarcile critice semnate de Valentin Silvestru n-o să fie deformatе de timp, iar rolul nostru, al urmașilor, este de a-i zugrăvi portretul și de a-i oglindi geniul teatral românesc și universal.

Anca Chelaru

REPERE BIOGRAFICE

Valentin Silvestru, pe numele său real Marcel Moscovici, s-a născut pe 20 octombrie 1924 în localitatea Scânteia, județul Vaslui (astăzi, județul Iași), fiind fiul Surei și al lui Isac Moscovici, evrei vasluieni. În prefața caietului-program al ultimului său festival¹, scriitorul mărturisea că avea o bună născută la Murgeni, care a locuit la Vaslui, având 14 copii și 30 de nepoți și strănepoți; de asemenea, mama se născuse la Vaslui, iar tatăl la Bodești-Scânteia.

Și-a petrecut copilăria și adolescența în comuna Scânteia, în casa bunicilor paterni. A avut drept învățător pe domnul Marian, un fel de „Domnul Trandafir” al vremurilor sale.

Urmează cursurile Liceului Național din Iași (1942) și pe cele ale Facultății de Litere și Filosofie a Universității din București (1949), având ca profesori pe Tudor Vianu (la Estetică) și pe George Călinescu (la Istoria literaturii române).

Debutează, ca autor satiric, în 1940 cu epigrame în revista lui Tudor Mușatescu, „Mitică”, iar în calitate de critic teatral, în revista „Ecoul” condusă de Miron Radu

¹ „Maiestatea unei toamne voioase” de Valentin Silvestru, prefață la Festivalul Umorului „Constantin Tănase”, Ediția a XIV-a, Vaslui, 7-20 octombrie 1996, p. 3-4;

Paraschivescu, cu un medalion consacrat dramaturgului Henrik Ibsen, în 1943. Editorial debutează cu nuvela *Trenul regal* (1949); în același an scrie și comedia în trei acte *Cearta*, piesă rămasă în manuscris.

Funcționează ca director artistic al Studioului Cinematografic București (1950-1951), devine conferențiar universitar și înființează prima catedră de teatrologie și filmologie din țară, la Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale” din București (1954 - 1959). Este, de asemenea, profesor de estetică la Facultatea de Teatru de pe lângă Teatrul „Maria Filotti” Brăila.

Lucrează ca redactor la publicațiile: „Cortina”, „Flacăra”, „Probleme de cinematografie” (1953-1954), „Rampa”, „România liberă” (1946-1947) și „Victoria” (1944-1948).

Între anii 1954-1969 îndeplinește funcția de șef al Secției de artă și cronicar dramatic la „Contemporanul”, iar apoi, cronicar dramatic la „România literară” până în 1992.

În perioada 1994-1996 activează ca profesor de teatrologie la Universitatea „Hyperion” din București și profesor de spectacologie la Universitatea „Constantin Brâncoveanu” din Pitești.

Colaborează la numeroase periodice românești și străine precum: „Astra” (Brașov), „Argeș” (Pitești), „Ateneu” (Bacău),

„Convorbiri literare”, „Cronica” (Iași), „Dialog” (Polonia), „Divadlo” (Cehia), „Familia” (Oradea), „Les lettres françaises” (Paris, Franța), „Lumea”, „Moftul român”, „Rampa”, „Ramuri” (Craiova), „Orizont” (Timișoara), „România liberă”, „România literară” (București), „Sonntag” (Berlin R.D.G.), „Szena” (Iugoslavia), „Șopârla”, „Teatr” (Moscova), „Teatr” (Varșovia), „Théâtre dans le monde” (Bruxelles), „Theater der Zeit” (Germania), „Teatrul”, „Tribuna”, „Utunk” (Cluj-Napoca), „Vatra” (Târgu-Mureș), „Viața românească” (București), „Vertice” (Portugalia) ș.a.

Devine președintele „Cenacului Umoriștilor” și membru al Asociației Scriitorilor din București. De asemenea, este membru al Asociației Internaționale a Criticilor de Teatru, fiind ales în câteva rânduri și în organismul de conducere. Membru și șef al Secției Dramaturgie din cadrul Uniunii Scriitorilor din România (1949) întemeiază și conduce Fundația „Teatrul XXI”. Face parte din Consiliul de conducere al Uniunii Teatrale din România (UNITER), fiind și președinte al Secției de critică și teatrologie din cadrul acestei uniuni. De asemenea, inițiază Colocviul național al criticilor teatrali (Bacău); este președinte al Simpozionului mondial de teatrologie (Novi-Sad, Serbia) și al congreselor internaționale ale criticilor teatrali (Mexic și Berlin); ajunge expert UNESCO în domeniul teatral

și face parte din colectivul de coordonare al primului *Lexicon* al teatrului românesc.

Prozator, dramaturg, eseist, ziarist și critic teatral, Valentin Silvestru cunoaște un mare succes și în radio și televiziune. Astfel, pentru publicul larg se face cunoscut cu rubrica „Poșta veselă”, pe care o susține ani de-a rândul în cadrul emisiunii „Unda veselă” la Radio București. Scribe scenarii radiofonice pentru filme de televiziune (*Arta conversației*, 1975), documentare (despre Lucia Sturdza Bulandra, 1961), de desene animate (*Căsuțe ascunse*, 1961) sau artistice, folosind uneori propriile lui texte satirice (*Tufă de Veneția*, 1975).

De asemenea, scrie piese pentru teatru de păpuși, piese ce au fost jucate în 18 teatre românești și în altele din străinătate (Uniunea Sovietică, Belgia, Polonia, Franța, Spania, Turcia, Statele unite ale Americii, Norvegia, Danemarca, India, Elveția, Iugoslavia, Siria, Iordania, Liban, Pakistan).

Valentin Silvestru lasă moștenire urmașilor și numeroase traduceri din opera unor scriitori argentinieni, francezi, mexicani, cubanezi, brazilieni, africani, spanioli precum: Lope de Rueda, Lope de Vega, Miguel Cervantes, Anatole France, Prosper Mérimée, Federico Garcia Lorca, Osvaldo Dragún, Emilio Carbaliedo, Aimée Césaire, Antonio Arrufet, Oduvaldo

Viana, Antonio Larreta ș.a.

Pentru valoroasa sa activitate i s-au decernat numeroase premii și distincții precum: Premiul Ministerului Învățământului și Culturii (1959), Premiul „Vasile Alecsandri” pentru dramaturgia destinată teatrului de păpuși (1961), Premiul Academiei Române pentru volumul colectiv *Teatrul românesc contemporan* (1976), Premiul Asociației Oamenilor de Teatru și Muzică (1980), Premiul Uniunii Scriitorilor din România pentru volumul *Elemente de caragialeologie* (1981), Premiul pentru întreaga activitate al revistei „Ateneu”(1991). In memoriam obține: Distincția acordată de Secția Română a Asociației Internaționale a Criticilor de Teatru și de Fundația Culturală Teatrul XXI pentru contribuția excepțională la afirmarea teatrului românesc, în calitate de critic și animator teatral; Premiul acordat de Asociația Umoriștilor din România pentru întreaga activitate umoristică; Premiul de excelență „Elvira Godeanu” acordat de Teatrul Dramatic din Târgu-Jiu pentru crearea opiniei și promovarea imaginii profesionale a instituției în țară și străinătate; Premiul „I.L. Caragiale” conferit de Teatrul Național Craiova și de Societatea Culturală „I.L. Caragiale” pentru meritele excepționale în domeniul exegezei critice caragialeene și osârdie fără preget în conducerea societății culturale „I.L. Caragiale” între anii 1976-

1996.

Valentin Silvestru se implică în organizarea de festivaluri, concursuri, simpozioane, șezători și acțiuni de cultură în toată țara și cu precădere în Moldova.

Numele lui rămâne strâns legat de Festivalul Umorului „Constantin Tănase” de la Vaslui în perioada 1972 (a II-a ediție)- 1996 (a XIV-a ediție). Din 1972 până în 1984 a fost președintele juriului, iar din 1984 a fost numit Președinte onorific al Festivalului. Participanții la Festival l-au numit „sfetnicul serafic-dulce ironic-sarcastic” a cărui vastă experiență în materie de umor a fost benefică pentru acest eveniment cultural. Valentin Silvestru mărturisea: „Născut dintr-o idee generoasă și fertilă, și suscitând idei, rezultat al unui considerabil și eficace efort colectiv de creație și organizare, și determinând o stare de emulație între artiștii de toate categoriile, cumulând experiențe culturale diverse, fructificând o bogată experiență proprie și generând în ansamblu o experiență unică în felul ei, de cultură de mase specializată, Festivalul de la Vaslui s-a vădit a fi un factor de elevare a culturii umorului și un moment formativ interesant.”²

² „O manifestare periodică de cultură a umorului la Vaslui (1970-1985)” de Valentin Silvestru în *Umorul popular românesc modern: Considerații*

A avut o contribuție remarcabilă la creșterea prestigiului acestei manifestări culturale pe plan național, dar, mai ales, cu efecte modelatoare pentru comunitatea locală, așa cum preciza în 1986: „Mă legăn în iluzia că un om care a participat la toate [de fapt, începând cu a doua ediție, 1972 -n.n.], fiind prezent măcar la majoritatea programelor, râde, cum altfel, decât în urmă cu șaisprezece ani sau, să zicem, înțelege într-un chip mai evoluat ceea ce e veritabil comic. I s-a dezvoltat, în orice caz, gustul pentru merinde spirituale mai alese – și le alege mai pretențios – când ajunge la vreun asemenea ospăț.”³ Despre festival afirma: „Bienala umorului vasluian funcționează și ca un institut de învățământ la care predarea se face de către toți participanții, iar diplomele le dau juriile, cursurile de zi, serale și nocturne de septembrie fiind absolvite de toți cei ce au ochi să vadă, urechi să audă – și, firește, minte să discearnă”.⁴ De asemenea, Valentin Silvestru credea că acest eveniment cultural

asupra brigăzilor artistice în Festivalul Național „Cântarea României”. București: Editura Consiliului Culturii și Educației Socialiste, Institutul de cercetări etnologice și dialectologice, 1987, pp. 45-60;

³ „Câteva cuvinte despre împrejurarea de față văzută și din spate” de Valentin Silvestru, prefață la caietul-program *Bienala Umorului* „Constantin Tănase, Ediția a IX-a, Vaslui, 1986, p. 3;

⁴ „Câteva cuvinte despre împrejurarea de față văzută și din spate” de Valentin Silvestru, Prefață la caietul-program *Bienala Umorului* „Constantin Tănase, Ediția a IX-a, Vaslui, 1986, p. 4;

nu va fi uitat de către cei care l-au vizitat: „... poți uita, oare, vreo ediție a Festivalului <<Constantin Tănase>> de la Vaslui petrecută în toamnă aurie, când ies, cu pocnet, din învelișurile lor verzi castanele arămii și vinul capătă culoarea mierii, iar râsul sincer e stăpân pe toate?”⁵

Legat de orașul Vaslui, participă adesea la manifestările culturale desfășurate în acest oraș sau în județ.

Ca semn de recunoștință și pentru meritele deosebite aduse la promovarea teatrului și întregii comunități vasluiene în țară și străinătate, Muzeul Județean „Ștefan cel Mare” Vaslui a deschis publicului una dintre sălile de expoziție Sala „Valentin Silvestru” (octombrie 2011). Spațiul muzeal este organizat în două părți reprezentative, o parte care îl prezintă pe scriitorul Valentin Silvestru, în care este așezat biroul de lucru, cărți cu autografe, manuscrise și o parte a umoristului Valentin Silvestru. De asemenea, expoziția conține o multitudine de caricaturi, unele semnate de Ștefan Popa- Popas și Nicolae Viziteu.

În luna octombrie a anului 2014 a fost inaugurată și Sala de teatru-studio „Valentin Silvestru”, situată la etajul al II-lea al

⁵ „Spiritul Tănase la Vaslui” de Lucian-Valeriu Lefter, Studiu introductiv la *Spiritul Tănase – Jurnal de Festival (1970-2020)*. Suceava: Editura Lidana, 2020, pp. 5-10.

Casei de Cultură „Constantin Tănase” Vaslui. Bustul marelui om de teatru, lucrare pentru eternitate, tronează în lateralul Casei de Cultură și amintește celor care l-au cunoscut și admirat de serile de neuitat de la Festivalul de umor din Vaslui.

A încetat din viață, în urma unui accident rutier petrecut în București, pe 16 noiembrie 1996.

Valentin Silvestru rămâne „un cercetător, un sprijinitor și slujitor inegalabil al teatrului, dramaturgiei românești, un dascăl rafinat și elegant, un umorist subtil și năvalnic, un animator fără pereche, optimist cronic, ce nu credea în tristețe. V. Silvestru a fost o instituție unică și fascinantă, care a fixat în cronici și a adunat în pagina cărții istoria teatrului și dramaturgiei din a doua jumătate a secolului al XX-lea”⁶.

⁶ „Festivalul Umorului Constantin Tănase în donația Valentin Silvestru (I)” de Maria Martinescu în „Acta Moldaviae Meridionalis”, Nr. XXXII, 2011, pp. 170-188.

BIBLIOGRAFIE

Scrieri:

- *Cartea cu fleacuri*: Poezii cu humor și humor cu poezie (semnat Mariol). București: Editura Continent, 1946;
- *Luminătorii satului*: nuvelă satirică. București, 1947;
- *Cearța*: comedie în trei acte, în manuscris, 1949;
- *Trenul regal*: nuvelă. București: Editura pentru Literatură, 1949;
- *Într-un cămin de studenți*: nuvelă în revista „Flacăra”, 1950;
- *Într-o noapte înstelată*: nuvelă. București: Editura Tineretului, 1951;
- *Bordeiul de la Poarta Albă*: schițe. București: Editura Tineretului, 1952;
- *Distracția neprevăzută a doamnei Patterson*: schiță. București: Editura de Stat pentru Literatură și Artă, 1953;
- *O femeie aprigă*: schițe umoristice. București: Editura de Stat pentru Literatură și Artă, 1954;
- *Ultima noapte de aprilie la Roma*: nuvelă. București: Editura Consiliului Central al Sindicatelor, 1954;

- *Jurnalul cu file violete*. București: Editura de Stat pentru Literatură și Artă , 1955;
- *Din fotoliul spectatorului: note de călătorie prin teatrele sovietice*. București: Editura „Cartea Rusă”, 1956;
- *Orele străzii: comedie radiofonică*, 1957;
- *Teatrul Național „I.L. Caragiale” la Paris*. [s.l.]: [s.n.], 1957;
- *De ce a avut macul supărări într-o vară...: scenetă în trei părți pentru păpuși*, Casa Centrală a Creației populare, 1960;
- *Căsuțe ascunse: scenariu pentru film de desene animate*, 1961;
- *Necazurile lui Șurubel: comedie pentru păpuși*. București: Editura pentru Literatură, 1961;
- *Ziua unei artiste* (Lucia Sturdza-Bulandra): scenariu pentru filmul de lung metraj cu același titlu, 1961;
- *Întoarcerea zînei minunilor pe pămînt: teatru*. București: Editura Tineretului , 1962;
- *Jules Cazaban*. București: Meridiane, 1964;
- *Suferințele Haralambinei: comedie pentru păpuși*. București: Editura pentru Literatură, 1964;
- *Cele trei neveste ale lui Don Cristobal: comedie în două acte pentru scena păpușilor*, 1965;

Căut biobibliografie aniversar

- *Cum au intrat fluierul și cobza la Școala de muzică:* piesă pentru păpuși, 1965;
- *Glastra cu sfecle:* schițe vesele. București: Editura pentru Literatură, 1965;
- *Personajul în teatru.* București: Meridiane, 1966;
- *Prezența teatrului:* studii critice (în colab.). București: Editura Meridiane, 1968;
- *Teatrul de păpuși în România:* studii critice (în colab.). București: Editura Meridiane, 1968;
- *Tufă de Veneția:* schițe vesele. București: Editura Eminescu, 1971;
- *1000 de ore în Spania:* memorial de călătorie. București: Editura Albatros, 1972;
- *Spectacole în cerneală:* studii teatrale. București: Editura Meridiane, 1972;
- *De ce râdeau gepizii....:* schițe umoristice. București: Editura Eminescu, 1973;
- *Hercule, în căutarea merelor de aur:* comedie în versuri, în două acte, pentru teatrul de păpuși, Teatrul pentru copii și tineret, Iași, 1973;
- *Cînd plouă, taci și-ascultă....:* povestiri. București: Editura Albatros, 1974;
- *Caligrafii pe cortină:* glose critice. București: Editura

Eminescu, 1974;

- *Arta conversației*: comedie pentru televiziune, 1975;
- *Hercule în căutarea merelor de aur*: piesă în două acte pentru păpuși, 1975;
- *Nu râde de alții*: antologie de umor. București: Editura Ion Creangă, 1975;
- *Scrisori din țara copilăriei*: antologie de amintiri. București: Editura Albatros, 1976;
- *Zina castraveților*: schițe umoristice. București: Editura Albatros, 1976;
- *Clio și Melpomena : Prezența istoriei trecute și a celei actuale în universul literaturii dramatice și a scenei românești*. București: Editura Eminescu , 1977;
- *Umorul prietenilor*: culegere de humoriști români, Moscova, 1977;
- *Elemente de caragialeologie*. București: Editura Eminescu , 1979;
- *Arta îmbrobodirii*: Schițe vesele, satirice și de alte feluri. București: Cartea Românească, 1982;
- *Ora 19.30: Studii critice asupra teatrului dramatic din deceniul opt al secolului douăzeci*. București: Editura Meridiane, 1983;
- *Un deceniu teatral*: Studii de critică și istorie.

București: Editura Eminescu, 1984;

➤ *Umorul popular românesc modern: Considerații asupra brigăzilor artistice în Festivalul Național „Cântarea României”.*

București: Consiliul Culturii și Educației Socialiste, 1987;

➤ *Ce mai faci? : Proză umoristică.* București: Editura Albatros , 1988;

➤ *Umorul în literatură și artă: Glose istorice și teoretice.* București: Editura Meridiane, 1988;

➤ *Birlic – O viață trăită pe scenă: monografie.* București: Editura Rampa și Ecranul, 1991;

➤ *Jurnal de drum al unui critic teatral: 1944-1984, vol. I.* București: Editura Meridiane, 1992;

➤ *Un bou pe calea ferată: Proză umoristică.* Iași: Editura Canova, 1992;

➤ *Oasele ca proprietate personală: Câte ore de lectură, atâtea ore de râs.* București: Editura Popet, 1993;

➤ *Alexandru Giugaru: povestea unui geniu al teatrului.* Vaslui, Inspectoratul pentru Cultură al Județului Vaslui, 1996;

➤ *Praf și pulbere: Povestiri vesele și îngândurate.* București: Editura Albatros, 1996;

➤ *Cartea cu dramaturgi: studii (în manuscris).* București: Editura Eminescu, 1998;

➤ *Răbdări prăjite: schițsoare și pamfletele.* București:

Căiți biobibliografie aniversar

Editura Viitorul Românesc, 1998 (în manuscris);

➤ *Sub zodia comediei*: Momente, dialoguri, scenete, piese într-un act. Comitetul pentru Cultură și Educație Socialistă al Județului Vaslui , [19--]

Ediții îngrijite, prefețe, postfețe:

- Postfață și bibliografie la *Hagi-Tudose* de Barbu Ștefănescu Delavrancea. București: Editura Minerva, 1974;
- Studiu introductiv la *Antologia piesei românești într-un act*. Cluj-Napoca: Editura Dacia, 1979, 4 vol.;
- Prefață la *Proză satirică română contemporană*. Selecția Anatol Ghermanschi. Brașov: Editura Astra, 1982;
- Studiu introductiv la *Carte despre Toma Caragiu*. București: Editura Meridiane, 1984;
- „O viziune dramatică, îngândurată și sarcastică a lumii de azi și o previziune asupra celei ce n-ar trebui să fie mâine”, prefață la *Evul mediu întâmplător* de Romulus Guga. București: Editura Eminescu, 1984;
- „Scrisoare către eroul necunoscut, cititorul acestei cărți” Prefață la *Se căsătoresc dovlecii*: antologie de proză satirică, selecția Anatol Ghermanschi. București: Editura Astra, 1984;
- Studiu introductiv la *Carte despre Toma Caragiu*. București: Editura Meridiane, 1985;
- *Teatru* de D.R. Popescu, 2 vol.; ediție îngrijită de Valentin Silvestru. București: Editura Eminescu, 1985;
- „Scrisoare către autor”, prefață la *Noaptea* de Mircea Radu Iacoban. București: Editura Eminescu, 1986;

Căut biobibliografie aniversar

- „Scrisoare întredeschisă, către cititorul eventual”, prefață la *Cărămidă cu mâner*: antologie de proză satirică; selecția și notele Viorica Mircea. București: Editura Astra, 1986;
- *Thalia* : Almanah de dramaturgie și artă teatrală, editat de revista „România literară”, coord. Valentin Silvestru, 1988;
- Prefață la *Pe cuvânt de cineast* de Petre Bokor, București: Editura Cartea Românească, 1995;
- *Carte despre Toma Caragiu*, Petre Bokor. Ediție prefațată, îngrijită, augmentată de Valentin Silvestru și cu un postscriptum al autorului. Ed. a 2-a. Galați: Moldarom, 1996;
- Cuvânt înainte la *Ce vrăji a mai făcut băiatul meu* de Mircea Aristide. București: Editura Cartea Românească, 2001.

Activitate publicistică (selectiv):

♣ „Cronica literară. Victor Tulbure, *Vioara roșie*, poeme” în „Contemporanul”, Nr. 100 (27 august 1948), p. 5;

♣ „Despre artă, politică și mitocănie” în „Contemporanul”, Nr. 21 (21 mai 1954), p. 6;

♣ „Împotriva turneelor care degradează arta” în „Contemporanul”, Nr. 37 (10 septembrie 1954), p. 4;

♣ „Pe marginea spectacolului *Bărbierul din Sevilla* la Teatrul de Operă și Balet” în „Contemporanul”, Nr. 6 (11 februarie 1955). p. 4;

♣ „Teatre și spectacole. Însemnări dintr-o călătorie prin câteva regiuni ale țării” în „Contemporanul”, Nr. 9 (4 martie 1955), p. 4;

♣ „Răspuns la o întrebare a lui Vasile Alecsandri. 65 de ani de la moartea scriitorului” în „Contemporanul”, Nr. 34 (26 august 1955), p. 4;

♣ „De la scenariu la film” în „Probleme de cinematografie”, Nr. 9, 1955, pp. 15-25;

♣ „Pagini de block-notes dintr-o călătorie în U.R.S.S.: despre teatrul sovietic și oamenii care-l slujesc” în „Teatrul”, Nr. 1 (1956), pp 67-74;

♣ „Tata, mama, bona... și eu. Film francez” în „România

liberă” (11 februarie 1956), p. 2;

▲ „Tema revoluției în spectacolul teatral sovietic” în „Scânteia” (11 februarie 1956), p. 3;

▲ „Trei documente valoroase” în „România liberă” (24 februarie 1956), p. 2;

▲ „Orientarea actuală a comediei cinematografice” în „Contemporanul”, Nr. 25 (22 iunie 1956), p. 6;

▲ „Triumful artei românești. Parisul aplaudă” în „Contemporanul”, Nr. 26, (29 iunie 1956), p. 8;

▲ „Revista revistelor” în „Teatrul” (28 septembrie 1956), p. 4;

▲ „Teatrul în Spania de azi” în „Gazeta literară”, An III, Nr. 43 (25 octombrie 1956), p. 6;

▲ „Marginalii. De la Bârlad, pe itinerarii curioase. Doina Argeșului la Vaslui. Teatru la Huși” în „Contemporanul”, Nr. 12 (22 martie 1957), p. 2;

▲ „Son Altesse – adresantul necunoscut. Scrisoare deschisă unui vameș spaniol” în „Gazeta literară”, An IV, Nr. 19 (9 mai 1957), p. 6;

▲ „Cu Daquin pe teme controversate” în „Gazeta literară”, Nr. 24 (14 iunie 1957), p. 5;

▲ „Formulele comicalui” în „Teatrul” (4 aprilie 1958), pp. 8-15;

♣ „Revista revistelor. Scena și ecranul” în „Teatrul”, Nr. 15 (18 aprilie 1958), p. 2;

♣ „Noile documentare românești: <<Atomul în slujba omului>>, <<Prietenii vieții>>, <<Fabrica de confecții Gheorghe Gheorghiu-Dej>> și <<Cronica hunedoreană>>” în „România liberă”, An XVI, Nr. 4324 (4 septembrie 1958), p. 2;

♣ „Coordonate ale interpretării realist-socialiste/ Arta actorului român contemporan” în „Teatrul”, An III, Nr. 10 – 11, octombrie – noiembrie 1958, pp. 57-62;

♣ „În lupta pentru măiestrie. *Dacă vei fi întrebat* (Teatrul Municipal)” în „Contemporanul”, Nr. 34 (28 august 1959), p. 4;

♣ „Al. T.: *Carnet. Necazurile lui Șurubel* – de Valentin Silvestru” în „Iașul literar”, An XI (2 februarie 1960), pp. 92-93;

♣ „Al II-lea Festival internațional al teatrelor de păpuși și marionete. Arta păpușarilor azi” în „Contemporanul”, Nr. 29 (23 septembrie 1960), p. 4;

♣ „Orientări în dramaturgia pentru păpuși” în „Contemporanul”, Nr. 40 (30 septembrie 1960), pp. 4, 5;

♣ „Puțină bibliografie critică. Dialoguri despre teatru” în „Teatrul”, An V, Nr. 10 (octombrie 1960), pp. 60-62;

♣ „Scrisoare teatrală bucureșteană” în „Tribuna”, An VI,

Nr. 10 (8 martie 1962), pp. 3-10;

♣ „O pledoarie contemporană pentru încrederea în om: A. Stein, *Oceanul*, Teatrul de Stat din Sibiu” în „Teatrul”, An VII, Nr. 4 (aprilie 1962), pp. 62-68;

♣ „Radu Beligan și Al. Giugaru, artiști ai poporului” în „Contemporanul”, Nr. 14 (6 aprilie 1962), p. 4;

♣ „*Țândărică* în actualitate: Premiere la teatrul de marionete” în „Scânteia Tineretului”, An XVIII, Nr. 14 (aprilie 1962), p. 4;

♣ „Dramaturgia pentru amatori și satul colectivizat” în „Scânteia”, An XXXI, Nr. 5 (19 aprilie 1962), p. 4;

♣ „Studentii și teatrul. Educația estetică în formarea tânărului intelectual” în „Viața studențească”, An VII, Nr. 10 (25 mai 1962), p. 2;

♣ „Profilul modern al teatrelor de păpuși: Impresii de la Festivalul internațional al teatrelor de păpuși și marionete de la Varșovia” în „Teatrul”, An VII, Nr. 8 (august 1962), pp. 46-57;

♣ „Rugăciunea unui twistman” în „Flacăra”, An XII, Nr. 18 (4 mai 1963), pp. 15-17;

♣ „Un criteriu de apreciere: Farmecul actorului” în „Cinema”, Nr. 9 (septembrie 1963), p. 4;

♣ „Aspirația comediei spre poezie. Șeful sectorului de *suflete* de Al. Mirodan la Teatrul de Comedie” în

„Contemporanul”, Nr. 46 (15 noiembrie 1963), p. 4;

▲ „160.000 artiste. Marginalia on the third - I.L. Caragiale biennial festival of amateurs actors” în „Arts in the Romanian People's Republic”, Nr. 24 (1963), pp. 16-19;

▲ „Și arta teatrală înseamnă cultură. Arta teatrală – mijloc de educare a elevilor. Omul cult” în „Gazeta învățământului”, An XV, Nr. 738 (17 ianuarie 1964), p. 3;

▲ „Umor în vârful creionului (caricatura)” în „Scânteia”, An XXXIII, Nr. 6180 (27 februarie 1964), p. 2;

▲ „La teatrul din Bârlad” în „România literară”, An V, Nr. 52 (21 decembrie 1972), p. 20;

▲ „Arta spectacolului audio-vizual” în „România literară”, An VI, Nr. 1 (11 ianuarie 1973), p. 20;

▲ „Tudor Mușatescu, Fișă nebibliografică” în „Presa noastră”, An XVIII, Nr. 2 (februarie 1973), pp. 37, 38;

▲ „Ispravă mică/ O, Memphis!: spectacol coupé cu piesele T.V. de Jean Claude van Italie și *Moartea Bessiei*, de Edward Albee” în „Flacăra”, An XXII, Nr. 9 (24 februarie 1973), p. 15;

▲ „Aspirația spre stil. În dezbatere, filmul românesc” în „Cinema”, An XI, Nr. 3 (martie 1973), pp. 6-8;

▲ „Condiția criticii dramatice” în „Vatra”, An III, Nr. 3 (20 martie 1973), p. 18;

▲ „Spectacolele bucureștene” în „Cronica”, An VIII, Nr.

13 (30 martie 1973), p. 7;

♣ „S.O.S. Cronica de film!” în „Cinema”, An XI, Nr. 4 (aprilie 1973), pp. 22, 23;

♣ „Lumea teatrală citește puțin” în „Tribuna”, An XVII, Nr. 14 (5 aprilie 1973), p. 10;

♣ „Alegații / Pe marginea punerii în scenă a unor piese” în „Vatra”, An III, Nr. 4 (20 aprilie 1973), p. 20;

♣ „Debut remarcabil la Târgu-Mureș. *Speranța nu moare în zori* de Romulus Guga, în regia lui Dan Micu” în „România literară”, An VI, Nr. 17 (26 aprilie 1973), p. 20;

♣ „Festivalul național al studenților de la institutele de artă. Colocviul de teorie și critică de artă” în „Amfiteatru”, An VIII, Nr. 5 (mai 1973), p. 12;

♣ „O problemă de spațiu. Schiță” în „Femeia”, An XXVII, Nr. 7 (iulie 1974), p. 18;

♣ „Preludii la Festivalul dramaturgiei originale” în „România liberă”, An XXXII, Nr. 9256 (29 iulie 1974), p. 5;

♣ „Condiția estetică a dramei românești moderne” în „Familia”, An IX, Nr. 8 (aug. 1974), pp. 10,11;

♣ „Scrisoare către un tânăr coleg pe marginea unei cărți: Fața văzută și nevăzută a teatrului” în „Teatrul”, An XIX, Nr. 9 (septembrie 1974), pp. 45-71;

♣ „Scene de Agârbiceanu... Piesă uitată” în „Familia”, An

IX (10 octombrie 1974), p. 8;

♣ „La drame historique, argument et principe” în „Revue roumaine d'histoire de l'art. Théâtre, musique et cinéma”, An XIII (1976), pp. 33-36;

♣ „Cinstind opera marelui Caragiale” în „Scânteia”, An XLVI, Nr. 10.713 (1 feb. 1977), p. 4;

♣ „Dan Jitianu: scenograf la Teatrul Bulandra” în „Tribuna”, An XXI, Nr. 9 (3 martie 1977), p. 9;

♣ „În universul scenei” în „România literară”, An X, Nr. 10 (10 martie 1977), p. 16;

♣ „Un geniu al scenei: Toma Caragiu” în „România literară”, An X, Nr. 11 (17 martie 1977), p. 16;

♣ „Starea publicisticii spirituale: Să discutăm serios despre satiră și umor” în „Presa noastră”, An XXII, Nr. 3-4, (martie-aprilie 1977), p. 48;

♣ „Experiența științifică” în „Urzica”, An XXIX, Nr. 9 (19 mai 1977), p. 1;

♣ „Tinerii regizori, o forță creatoare: Stagiunea '76 – '77” în „Teatrul”, An XXII (7 iulie 1977), p. 18;

♣ „Teatrul și revistele de cultură” în „Luceafărul”, An XXI, Nr. 10 (11 martie 1978), pp. 1-3;

♣ „O noapte furtunoasă – un secol. Jubileu” în „Ramuri”, An XVI, Nr. 3 (15 martie 1979), p. 10;

- ♣ „Autorul, o idee controversată. Novi-Sad, Simpozionul național de teatrologie” în „Teatrul”, An XXIV, Nr. 5 (mai 1979), pp. 30-35;
- ♣ „Național, contemporan, actual în teatru: Colocviul revistei *Vatra*, organizat cu ocazia Festivalului de teatru contemporan de la Brașov (ediția a II-a)” în „Vatra”, An IX, Nr. 5 (20 mai 1979), p. 8;
- ♣ „Aspecte problematice” în „Astra”, An XIV (2 iunie 1979), pp. 9-12;
- ♣ „Personalitatea autorului fundamental: Seminar de dramaturgie și teatrologie” în „Familia”, An XVI, Nr. 12 (decembrie 1980);
- ♣ „Jurnal de critică (1945-1980)” în „Teatrul”, An XXVI (2 februarie 1981), p. 16;
- ♣ „Baștina: Vaslui, locul de lângă inimă” în „România literară”, An XIV, Nr. 15 (9 aprilie 1981), p. 1.

Interviuri și dialoguri (selectiv):

♣ „Repertoriu german. Convorbire cu Johannes Wieke și Alexander Reuter, directorii teatrelor din Meiningen și Görlitz” în „Contemporanul”, Nr. 22 (504), (1 iunie 1956), p. 6;

♣ „Interviul nostru. Cu parlamentarii chinezi despre artă și artiști” în „Teatrul”, organ al Ministerului Culturii și al Uniunii Scriitorilor din R.P.R., Nr. 52 (534), (28 decembrie 1956), p. 6;

♣ „De la cupletistul Sandy – Huși la artistul emerit Al. Giugaru. Într-o convorbire cu amândoi” în „Teatrul”, An IV, Nr. 8 (1 august 1959), pp. 56-61;

♣ „Dialoguri despre teatru. O discuție neprofilată” în „Teatrul”, An V, Nr. 9 (septembrie 1960), pp. 67-69;

♣ „Carnetulul. Dialoguri despre teatru” în „Teatrul”, An V (11 noiembrie 1960), pp. 74,75;

♣ „Confruntarea cu publicul. O consfătuire pe tema luptei pentru calitate la Teatrul din Bârlad” în „Contemporanul”, An 50 (792), (15 decembrie 1961), p. 4;

♣ „După ureche. Dialoguri despre teatru” în „Teatrul”, An VII, Nr. 1 (ianuarie 1962), pp. 101, 102;

♣ „Dialoguri despre teatru cu maestrul”: interviu imaginar cu I.L. Caragiale, pe baza opiniilor și reflecțiilor formulate de scriitor în diferite articole ale sale în „Teatrul”, An VII, Nr. 6

(iunie 1962), pp. 71-73;

♣ „Premiere. Întâlnirea cu autorul. Camil Petrescu la premiera absolută a piesei sale *Act venețian* pe scena Teatrului <<C.I. Nottara>>. Prezența regizorului Dinu Cernescu în spectacolul *Dracul uitat* la Teatrul Regional București. Zâmbetul păpușilor la spectacolul *Tragedia regelui Otakar* la Teatrul de păpuși din Iași” în „Contemporanul”, An 52 (898), (27 decembrie 1963), p. 4;

♣ „Cu Horia Lovinescu despre călătoria București – Stockholm - Paris” în „Contemporanul”, An 5(955), Nr. 1, (29 ianuarie 1965), p. 4;

♣ „Liviu Ciulei și Horia Lovinescu. Teatrul prezentului – prezența teatrului. Dialog cu Liviu Ciulei și Horia Lovinescu despre masa rotundă Est – Vest de la Viena” în „Contemporanul”, An 15 (965), (9 aprilie 1965), pp. 1, 4;

♣ „Interviu multiplu și ineficace” în „Urzica”, An XVII, Nr. 14 (31 iulie 1965), p. 5;

♣ „Omul care și-a pierdut omenia: În jurul mesei rotunde. Discuții despre piesa lui Horia Lovinescu. Participă...” în „Scânteia”, An XXXV, Nr. 6859 (13 ianuarie 1966), p. 4;

♣ „Cu academician Zaharia Stancu despre Problematika teatrală actuală” în „Contemporanul”, An 43 (1098), Nr. 27 (octombrie 1967), pp. 1, 4-5;

- ♣ „Dialoguri ipotetice” în „Urzica”, An XX, Nr. 8 (30 aprilie 1968), pp. 4, 5;
- ♣ „Discuție despre profesie cu tinerii critici”: participă redactori și colaboratori ai ziarelor și revistelor în „Teatru”, An XIII, Nr. 5 (mai 1968), pp. 30-39;
- ♣ „Ce pondere are teatrul în viața culturală a județului?”: anchetă la Piatra Neamț întreprinsă de Valentin Silvestru, în colaborare cu „Contemporanul”, Nr. 38 (1145), (septembrie 1968), p. 4;
- ♣ „Cu Radu Penciulescu, la început de an teatral” în „Contemporanul”, An 40 (1147), (4 octombrie 1968), pp. 1, 8;
- ♣ „Istorie sau glosă tragică, convorbire cu Paul Anghel” în „Contemporanul”, Nr. 51 (1158), (20 decembrie 1968), p. 4;
- ♣ „Interviul, în formele sale zdrențuite” în „Cinema”, An VII, Nr. 11 (noiembrie 1969), p. 40;
- ♣ „Viața literară la televiziune și televiziunea în viața literară. Masa rotundă a *României literare*. Participă Valentin Silvestru” în „România literară”, An II, Nr. 49 (61), (4 decembrie 1969), p. 14;
- ♣ „Monolog cu chitară. Tudor George pe scena Teatrului Bulandra” în „România literară”, An III, Nr. 12 (76), (19 martie 1970), p. 25;
- ♣ „6 opinii despre stagiunea teatrală. Ancheta realizată de

Viorica Tănăsescu și Liliana Moldovan cu participarea lui Valentin Silvestru” în „Scânteia”, An XXVI, Nr. 6660 (17 octombrie 1970), p. 4;

▲ „Convorbire cu inginer Ion Crăciun, ministrul industriei ușoare. Conceptul de frumos în industria ușoară”: interviu în „România literară”, An IV (14 ianuarie 1971), pp. 29, 30.

▲ „Convorbiri ipotetice” în „Urzica”, An XXIII, Nr. 8 (30 aprilie 1971), p. 5;

▲ „Repertoriul cinematografic trebuie să fie un instrument de educație!”: Anchetă cu participarea lui Valentin Silvestru în „Cinema”, An IX (7 iulie 1971), pp. 4-11;

▲ „Comentarii pe un colț de masă” în „Urzica”, An XXIII, Nr. 20 (31 octombrie 1971), pp. 4, 5;

▲ „O săptămână de teatru la Cluj”: discuții pe marginea simpozionului cu tema *Repertoriul clasic și publicul contemporan* în „Tribuna”, An XVII, Nr. 42 (18 octombrie 1973), p. 20.

Prezențe în antologii și dicționare:

- Nicola, Traian. „Silvestru, Valentin” în *Valori spirituale vasluiene: biobibliografii*, vol. II P-Z. Vaslui: Muzeul de Istorie „Ștefan cel Mare”, 2001, pp. 299-383;
- Necula, Petru; Ciobanu, Mihai. „Silvestru, Valentin” în *Dicționarul personalităților vasluiene*. Vaslui: Editura Cutia Pandorei, 2001, pp. 134-136;
- Grigoraș, Vasilica. „Silvestru Valentin” în *Fragmente de spiritualitate românească*. București: Editura Oscar Print, 2001, pp. 285, 286;
- Simion, Eugen (coord.). „Silvestru, Valentin” în *Dicționarul General al Literaturii Române*, S-T. București: Editura Univers Enciclopedic, 2007, pp. 194-196;
- Baban, Ioan. „Silvestru, Valentin” în *Univers cultural și literar vasluian. Autori – Publicații – Societăți. Dicționar*. Iași: PIM, 2008, pp. 376-378;
- Crăciun, Boris și Crăciun-Costin, Daniela. „Silvestru, Valentin” în *1500 scriitori români clasici și contemporani*. Iași: Editura Porțile Orientului, 2010, p. 432;
- Moga, Liliana (coord.). „Valentin Silvestru” în *Pe la noi, pe la Vaslui,/ Râsul e... la locul lui!*: Antologie de literatură satirico-umoristică din colecțiile Bibliotecii Județene „Nicolae

Milescu Spătarul” Vaslui. Cluj-Napoca: Editura Risoprint, 2020, pp. 144-151;

➤ Moga, Liliana (coord.). *Scriitori vasluieni de odinioară și de astăzi*: Dicționar biobibliografic. București: Editura Akakia, 2024, pp. 131-133.

Referințe critice (selectiv):

- Nadin, Mihai. *Valentin Silvestru – Personajul în teatru*. București: Editura Meridiane, 1966;
- Iliescu, Adriana. *Valentin Silvestru. Prezența teatrului. Studii critice*. București: Editura Meridiane, 1968;
- Sălăjan, Vasile. *Valentin Silvestru – Tufă de Veneția, schițe vesele*. București: Editura Mihai Eminescu, 1971;
- Pruteanu, George. *Valentin Silvestru – Spectacole în cerneală. Studii teatrale*. București: Editura Meridiane, 1972;
- Cavadia, Mircea. *Cine ai fost dumneata, domnule VALENTIN SILVESTRU?*. Reșița: Editura Timpul, 1997;
- Bokor, Petre. *Planeta Silvestru*. București: Editura Viitorul Românesc, 1998;
- „Cenaclul umoriștilor <<Verva>> din Galați în... vizită la... Tănase!” de Gh. V. în „Meridianul”, An VII. Nr. 6 (9-15 feb. 2006). p. 2;
- „<<Corecții cu zâmbete>> : Cenaclul umoriștilor de la Vaslui a lansat cartea *Corecții cu zâmbete*” de Cristi Lapa în „Meridianul”, An VII. Nr. 6 (9 - 15 feb. 2006). p. 2;
- „Posteritatea luminoasă a lui Valentin Silvestru” de Teodor Pracsiu în Obiectiv, Nr. 1550 (15 nov. 2006). p. 8;
- „Despre Valentin Silvestru, la timpul prezent” de

Dorelian David în „Monitorul de Vaslui”, Nr. 2063 (21 oct. 2009). p. 10;

➤ „Umorul și teatrul vasluian, sub zodia Valentin Silvestru” de M.I. în „Vremea nouă”, Nr. 174 (21 oct. 2009). p. 6;

➤ „Prietenii pentru eternitate : despre Valentin Silvestru” de Mihaela Manu în „Obiectiv”, Nr. 2400 (22 oct. 2009). p. 9;

➤ „Valentin Silvestru sau prietenul fără prieteni” de D.V.M. în „Meridianul”, Nr. 32 (22 oct. 2009). p. 8;

➤ „Valentin Silvestru a primit un loc special în muzeul județean” de Irina Caraiman în „Vremea nouă”, Nr. 778 (28 oct. 2011), p. 7;

➤ „Muzeul Județean - Un remarcabil act de cultură! : despre inaugurarea sălii <<Valentin Silvestru>>” de Val Andreescu în „Meridianul”, Nr. 44 (3 nov. 2011). p. 10;

➤ „Scurt itinerar prin viața maestrului Valentin Silvestru” de Mihaela Ochianu, bibliotecar în „Obiectiv”, Nr. 3721 (20 oct. 2014). p. 8;

➤ „În amintirea hușeanului Alexandru Giugaru!” de Alina Darie în „Vremea nouă”, Nr. 1785 (14 mart. 2015). p. 7;

➤ Lefter, Lucian-Valeriu. *Spiritul lui Tănase la Vaslui: Jurnal de Festival (1970-2020)*. Suceava: Lidana, 2020.

Aprecieri critice

„**Valentin Silvestru** a trecut prin viață apăsător. Harul său își avea originea, după cum declară, într-o genă moldavă de profundă puritate morală. Părinții săi au fost deosebiți. Le-a moștenit structura pozitivă și a desăvârșit-o prin cultură. [...] Academicianul Eugen Simion, cu ocazia împlinirii a 72 de ani de viață de către Valentin Silvestru, rostea: <<Domnul Valentin Silvestru a fost un fanatic al teatrului. L-a caracterizat, printre altele – o voință excepțională, mai puțin specifică nouă, românilor, aceea de a-și duce la bun sfârșit proiectele.>>”

(„*Un roman al vieții mele*, rămas neterminat...”
de Mircea Căvadia în *Cine ai fost dumneata, domnule VALENTIN SILVESTRU?*. Reșița, Editura Timpul, 1997, p. 11)

„Dacă o să numărăm orele petrecute de **Valentin Silvestru** în sălile de teatru, la spectacolele oferite de actori publicului românesc, o să ajungem la niște cifre uriașe, cifre care ne spun că Valentin Silvestru a stat în sălile de teatru săptămâni întregi, luni, ani. Dacă o să numărăm orele în care Valentin Silvestru a scris cronici, articole și studii despre teatrul românesc, o să ne trezim iarăși în fața unor luni și luni de zile...

Adunând acești ani constatăm că Valentin Silvestru trăiește o jumătate de veac în nesingurătate! [...] De o jumătate de secol Valentin Silvestru este Notarul teatrului din România. Este oglinda vie a mișcării noastre teatrale.”

(„Silvestru” de D.R. Popescu în *Cine ai fost dumneata, domnule VALENTIN SILVESTRU?*. Mircea Cavadia. Reșița, Editura Timpul, 1997, pp. 16,17)

„*Valentin Silvestru* este un nume care a trecut, de-acum, în legendă.

Toate epitetele ce i s-au acordat acestui OM, plecat dintre noi, în mod fulgerător, de jurnalist inconfundabil, de critic de artă inegalabil, de slujitor împătimit al teatrului românesc, de scriitor rafinat și mai presus de toate, promotor al răsului, definit de el ca un <<antidot al toxinelor sufletești>>, ni se par astăzi prea sărace față de ceea ce a reprezentat numele său în cultura românească din ultimele șase decenii.

Valentin Silvestru a fost, prin el însuși, o instituție de sorginte intelectuală.

[...] *Valentin Silvestru* a fost hărăzit de o capacitate creatoare extraordinară, de un talent excepțional, de o cultură superioară, însușiri specifice numai oamenilor mari!”

(„Un om trecut în legendă” de Bogdan Căuș în *Cine ai*

fost dumneata, domnule VALENTIN SILVESTRU?. Mircea Cavadia, Reșița, Editura Timpul, 1997, pp. 32, 33)

„Era un septuagenar de o uimitoare energie, mereu în miezul vieții teatrale, cutreierând neobosit țara până în cele mai îndepărtate colțuri, consemnând truda cea mai modestă, îndrumând, împărțind premii și burse, inventând și organizând festivaluri, reuniuni, colocvii și păstrând un permanent contact cu tot ce se petrecea pe scenele lumii.[...]

În viața teatrală, unde dintotdeauna e prea mult loc pentru diletanți și impostori, prezența lui *Valentin Silvestru* a fost o garanție de inteligență, de cultură, de strălucire. L-am admirat și l-am respectat pentru erudiția și râvna lui, pentru entuziasmul și puterea lui de muncă, pentru farmecul și verbul lui scânteietor.

O moarte absurdă, care ne amintește de a lui Mihail Sebastian. Teatrul românesc a pierdut un director de conștiință, un animator de înaltă clasă.

Ne vor lipsi mult înțelepciunea și echilibrul lui.”

(„Nemuritor, ca nimeni altul: Mărturii contemporane” de Radu Beligan în *Planeta Silvestru*. Petre Bokor. București, Editura Viitorul Românesc, 1998, p. 279)

„S-a stins, într-un mod incredibil, *Valentin Silvestru*. Nu cred că mai există în România o altă persoană care să fi văzut mai mult teatru decât dânsul.

Încă din tinerețe, neobosit și consecvent, a urmărit cu atenție toate producțiile oferite de teatrele de pe întreg teritoriul, inclusiv cele studențești. Uimea prin erudiție, precizie și mai ales umor. Ironia sa fină, slujită de o rafinată știință de a stăpâni fraza, îl făcea un remarcabil vorbitor.

O altă trăsătură ce-l singulariza a fost miraculoasa sa energie. La o vârstă când alții încetinesc ritmul, Valentin Silvestru îi uimea pe cei din jur printr-o vitalitate și o putere de muncă de excepție. Căci el n-a fost doar criticul de teatru cel mai important pe care l-am avut, ci și un talentat dramaturg, scenarist, prozator, istoric teatral și teoretician. O dovedesc numeroasele sale opere. [...]

Moartea sa e o mare pierdere pentru slujitorii teatrului. Și nu doar din pricina multelor lucruri pe care le-a făcut, ci mai ales pentru toate cele pe care avea de gând să le înfăptuiască de acum încolo.”

(„Nemuritor, ca nimeni altul: Mărturii contemporane” de Radu Băieșu în *Planeta Silvestru*. Petre Bokor. București, Editura Viitorul Românesc, 1998, pp. 277, 278)

„Este nespuse de greu să vorbești despre *Valentin Silvestru* la timpul trecut. Gândul refuză evidența: o moarte stupidă (un accident de mașină) l-a răpit dintre noi pe cel mai bun. Timp de 56 de ani, *Valentin Silvestru* a slujit cultura română cu un devotament extraordinar, pe care nu știu câți l-ar putea egala. [...]

Legat prin mii de fire de meleagurile vasluiene, de oamenii acestei geografii, *Valentin Silvestru* s-a dovedit, înainte de toate, un animator cultural inegalabil, un factor iradiant subtil și comprehensiv al Festivalului umorului <<Constantin Tănase>>, pe care l-a <<păstorit>> cu atâta competență, discreție, devoțiune și credință, ca președinte al juriilor acestei manifestări unice în spațiul cultural național, ca sfetnic de taină atât de prețuit al președinților de la cultură și, în ultimii ani, al consilierului șef al Inspectoratului județean de cultură. Prezența lui *Valentin Silvestru* în zilele festivalului era o garanție a seriozității, elevației, eficienței și valorii fiecărei manifestări. El avea într-un grad înalt capacitatea de a aduna în jurul său oameni, de a-i îmbărbăta și încuraja în stilul său inimitabil: printr-o politețe suavă și mătăsoasă, persuasivă și fermă. Totul devenea dintr-odată simplu și clar, fiindcă mentorul avea o minte de cristal, o judecată dreaptă și inflexibilă la nevoie, un bun-simț înăscut și un bun-gust

artistic infailibil. Valentin Silvestru era politețea întruchipată.
[...]

Valentin Silvestru era un fenomen în felul său, ilustrând o îmbinare armonioasă și fericită de bună-creștere, simț al echilibrului, ironie fină, franchețe, fermitate și siguranță a judecăților și aprecierilor.”

(„Valentin Silvestru – cel care a fost, cel care rămâne” de Teodor Pracsiu în *Cine ai fost dumneata, domnule VALENTIN SILVESTRU?* Mircea Cavadia. Reșița, Editura Timpul, 1997, pp. 98, 99)

„Despre care **Valentin Silvestru** să scriu eu?...Cel pe care Fănuș Neagu îl aseamăna cu o ploaie roditoare, numindu-l și <<Domnul de la ora 19.30>>, oră de începere a spectacolelor?... Sau să scriu despre confratele, fratele și președintele nostru, al umoriștilor români? Umoriștii pentru care el a făcut atâtea lucruri bune, încât nu încap în memoria unui calculator obișnuit. Și memoria electronică este corectă, nu ingrată ca a oamenilor.

O ispită ar fi fost să povestesc ceva despre Festivalul umorului de la Vaslui, creat și animat tot de prietenul nostru, dar au vorbit despre asta la timpul potrivit comedioграфи iluștri

ca Mazilu, Băieșu și alții la fel.

Aș fi putut spune multe și însemnate despre omul care aducea zâmbete și nenumăratele lui cărți de umor, despre dramaturg, despre reputatul teatrolog, prolificul traducător, cronicarul cu dreaptă cumpănă și gazetarul impecabil, despre <<Poșta veselă>> de la Radio București, faimoasă cândva ca și autorul ei.

A fost un om cu o operă întinsă, diversă, solidă. Prin teritoriul fertil, cu margini departe (care este cultura română), **Valentin Silvestru** nu a trecut. A rămas! [...] Și noi am rămas aici mai singuri, mult mai singuri, ca să-l nemurim.”

(„Răspuns la o scrisoare tristă” de Dan Mihăescu în *Cine ai fost dumneata, domnule VALENTIN SILVESTRU?* Mircea Cavadia. Reșița, Editura Timpul, 1997, pp. 48, 49)

„Pe maestrul **Valentin Silvestru** l-am cunoscut personal pe vremea când lucram la revista *Urzica*. Era de o punctualitate rară, mereu vesel, elegant, plin de inițiative culturale, plin de proștețime și teribil de prolific.

La domnia sa, cuvântul era cuvânt, niciodată nu a derogat de la un angajament, eu nu știu să fi admis vreodată compromisul.[...]

Valentin Silvestru avea o vorbă: <<Să fiți sănătoși și

veseli!>> În această lume tristă, maestre, ne e tot mai greu, dar nu-ți vom uita niciodată îndemnul.”

(„Nemuritor, ca nimeni altul: Mărturii contemporane” de Miron Dinulescu în *Planeta Silvestru*. Petre Bokor. București, Editura Viitorul Românesc, 1998, pp. 304, 305)

„Domnul *Valentin Silvestru* este moftul nostru definitiv. Ne e dor de el mereu, pentru că a fost o haimana ca și Caragiale, ca și noi toți.”

(Acad. Fănuș Neagu în *Cine ai fost dumneata, domnule VALENTIN SILVESTRU?*. Mircea Cavadia. Reșița, Editura Timpul, 1997)

„Despre profesorul *Valentin Silvestru* criticul și animatorul, creatorul și, mai presus de orice, amantul muzei vesel – ironic sau sarcastic – zâmbitoare, despre organizatorul bătăliilor noastre pentru victoria cărora au curs valuri de sânge albastru din stilourile scriitorilor ori negru din penelurile caricaturiștilor, nu vom putea scrie niciodată destul. Prea îi suntem datori! (Măcar de-am avea forță și capacitatea să menținem, în continuare, vie ctitoria sa de... A.U.R.)”

(„Vie ctitoria sa de A.U.R.!” de Albert Poch în *Cine ai fost dumneata, domnule VALENTIN SILVESTRU?*. Mircea Cavadia. Reșița, Editura Timpul, 1997, p.84)”

„Amintirile sunt semne făcute cu creta pe asfalt și în suflet. Cele din suflet nu se pot șterge și sunt sigur că nu s-a inventat burete pentru așa ceva.

Reșița este orașul în care am tras cu creta o linie înaintea vârfurilor de la picioare. De acolo am plecat ca în fiecare an să mă întorc pentru a-mi măsura pașii și pentru a pleca din nou. Toate acestea sunt semne făcute pe asfalt. Cele din suflet poartă nume de oameni. Să dau un exemplu: **Valentin Silvestru**. Pentru astfel de semne nu s-a inventat un burete.”

(„Semnele din suflet” de Costel Pătrășcan în *Cine ai fost dumneata, domnule VALENTIN SILVESTRU?*. Mircea Cavadia. Reșița, Editura Timpul, 1997, p.87)

„Ceea ce creează artistul se naște însuflețit de un suflu, care este suflul dragostei. Cred că și critica adevărată este însuflețită de același suflu. Și criticii ale căror opere vor rămâne au fost însuflețiți de același sentiment.

Valentin Silvestru, în multe preocupări pe care le-a avut, a fost și va rămâne în cultura românească o personalitate

în afara seriei, departe de simpli contestatari care confundă veleitatea cu chemarea.

Posedând <<valoroase calități>> chemare, pasiune, cultură bogată și informare la zi, spirit analitic și capacitate de sinteză, își afirma întotdeauna personalitatea biruitoare, deschizând adesea drumuri care până la el păreau înfundate.

[...] Acesta a fost **Valentin Silvestru** – maestrul care nu a făcut așa cum fac îndeobște criticii noștri, doar istoria serilor de premiere, ci istoria teatrului românesc.”

(„Nemuritor, ca nimeni altul: Mărturii contemporane” de Dorel Vișan în *Planeta Silvestru*. Petre Bokor. București, Editura Viitorul Românesc, 1998, pp. 362, 363)

ICONOGRAFIE

Cu Marin Sorescu

Cu Tamara Buciuianu și Tudor Mărăscu.
(1995)

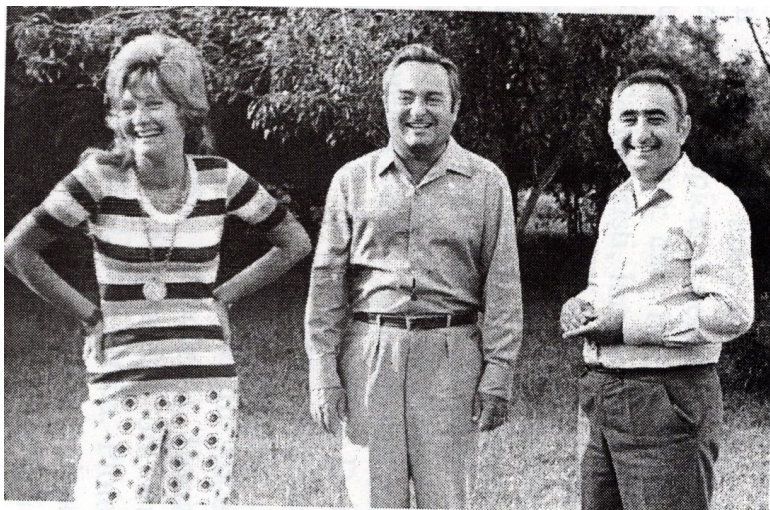

Cu Anda Călugăreanu

Împreună cu Mihai Ispirescu, Fănuș Neagu
și Anita, fiica prozatorului

Căut biobibliografie aniversar

Cu soția Brândușa - Zaița Silvestru și Dinu Săraru
(1972)

Împreună cu soția, artista Zaița Silvestru

Căut biobibliografie aniversar

La părinți

Acasă la familia Silvestru, împreună cu Petre Bokor și fiul său

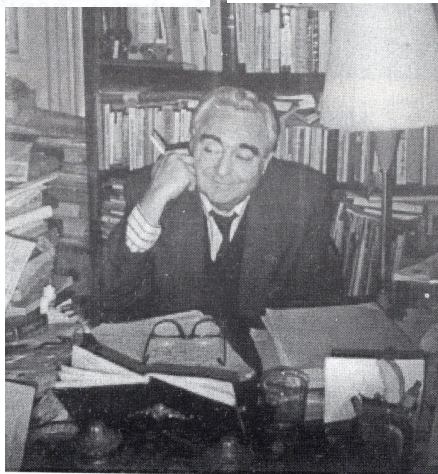
Caiet biobibliografie aniversar

Shanghai - decembrie 1966, în turneu cu Ansamblul de Căntece și Jocuri al Armatei.

La Petroșani (1987): „Încotro se îndreaptă teatrul?”

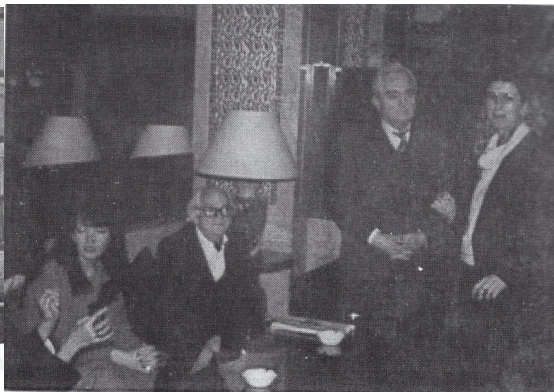

La masa de lucru

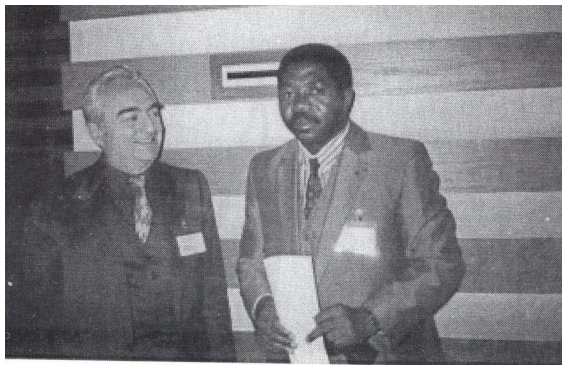
Căut biobibliografie aniversar

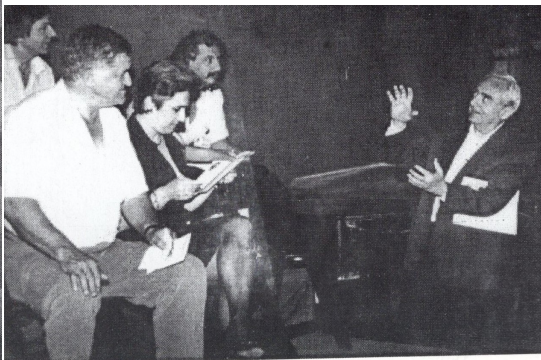
*Familia Silvestru alături de dr. Andrei Firică,
Mihai Drăgan, Gina Nicolae și Petre Bokor*

Colocviul internațional de teatru - Istanbul 1991

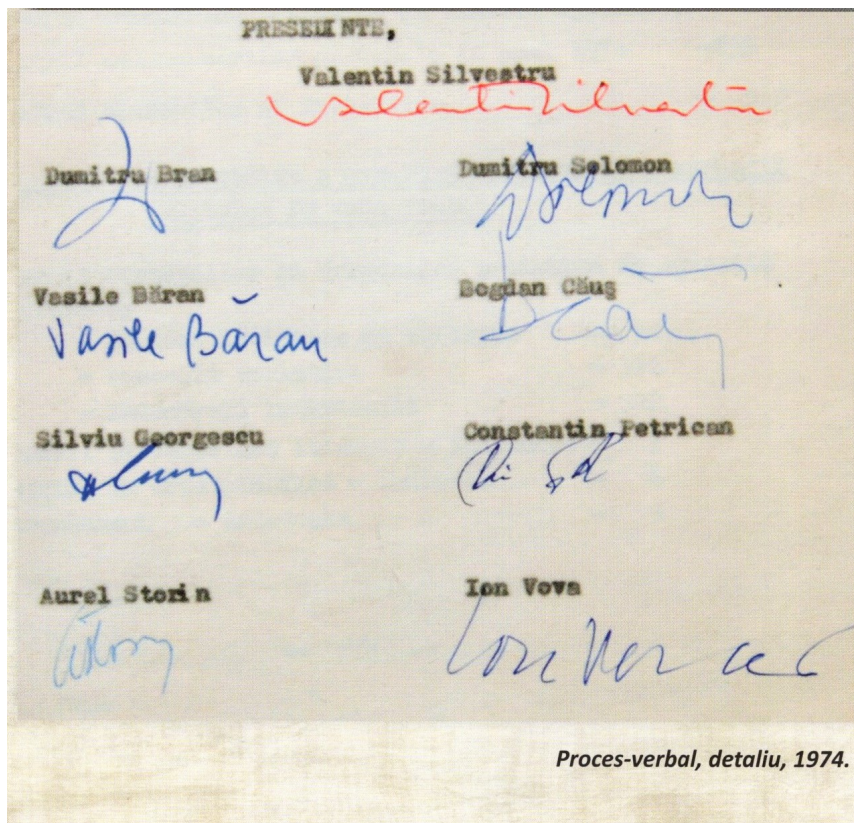

Împreună cu dramaturgul Samuel Dikoume (Varșovia-1992)

*La Festivalul Național „I. L. Caragiale” - Iași 1995,
împreună cu Dorel Vișan și alți actori*

Caiet biobibliografie aniversar

Caiet biobibliografie aniversar

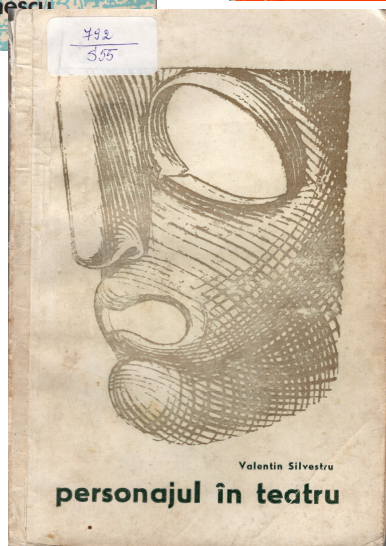
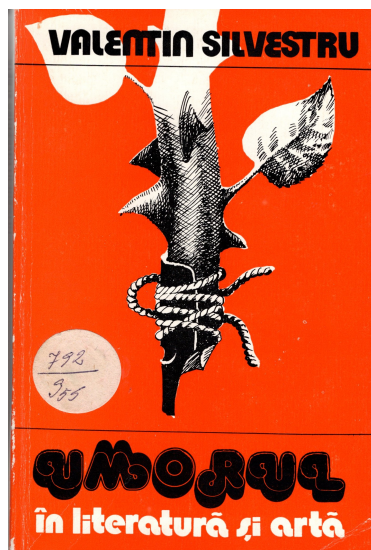
În stânga, ieșind din culise, Cristian Pântea; la tribună, Valentin Silvestru.

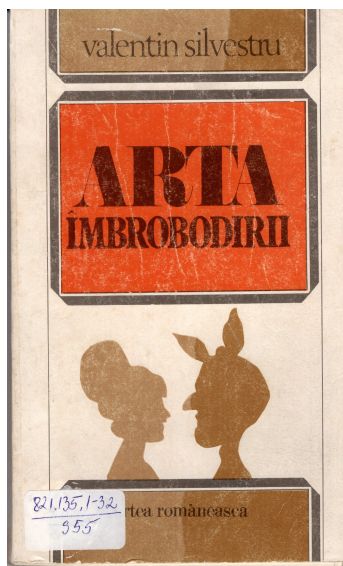
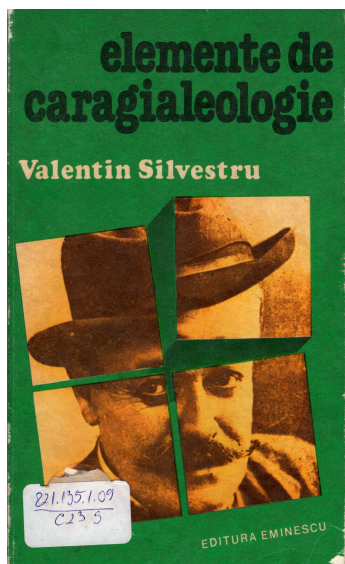
Participanți la festival, în 1974. În centru, în primul rând, Gheorghe Tănase, prim-secretar P.C.R. al Județului Vaslui, iar la stânga lui, Valentin Silvestru. În rândul al doilea, în spatele și în dreapta lui Tănase, Constantin Petrican, directorul Teatrului „V.I.Popa” din Bârlad, iar în dreapta acestuia, Vasile Avram, redactorul-șef al ziarului „Vremea nouă”. În plan îndepărtat, ultimii din dreapta: Aurel Tolescu - secretar cu propaganda al Comitetului Județean P.C.R., în fața lui, mic de statură, Gheorghe Manu, director al Direcției agricole, iar în fața acestuia, Constantin Amariei, prim-vicepreședinte al Consiliului Popular Județean.

(Informații: George Stoian)

**Din Colecțiile Bibliotecii Județene
„Nicolae Milescu Spătarul” Vaslui**

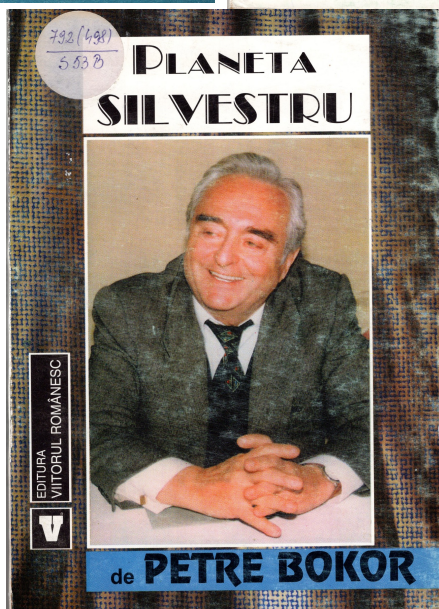
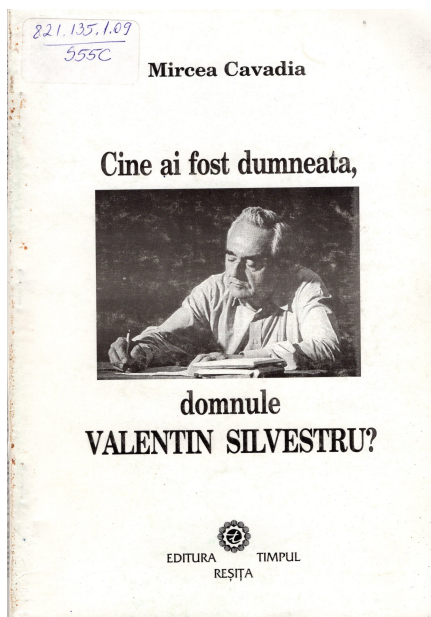
Caiet biobibliografie aniversar

Căut biobibliografie aniversar

Caiet biobibliografie aniversar

CUPRINS

Argument	3
Repere biografice	4
Bibliografie	13
Scrieri	13
Ediții îngrijite, prefețe, postfețe	19
Activitate publicistică	21
Interviuri și dialoguri	29
Prezențe în antologii și dicționare	33
Referințe critice	35
Aprecieri critice	37
Iconografie	47